

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Deák Ferencz-ut. 12. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

B-lyegtelen levelet nem fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Ujváros-utca 8. szám alatt (Tóthy-féle házban)
R. Vozáry Gyula tanárnál. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 6 kr.
Bélyegdíj minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Ujváros-utca Tóthy-féle házban, nem különben minden hazai pósthivatal. Az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Lesz-e pótadó?

Az utóbbi évek folyama alatt városi közéletünkben sok oly kérdés merült föl, melyeknek megoldása még csak jámbor gondolkodás tárgyát képezi, bár tagadhatatlan az, hogy a nagyobb kérdések közül néhány már is üdvös megoldást nyert. De a sok kérdés közül az a legégetőbb, hogy lesz-e pótadó?

És e kérdés az idők jele.

Mióta Rimaszombat városa fennáll, a böcs senatus oly önzetlen gazdálkodást folytatott, mely polgárait a közterhek viselésétől ugyszólva teljesen fölmentette. Meglehet, hogy mesebeszéd, de még mesének is szép, hogy volt idő, melyben a város kasszája a rimaszombati valóságos czívisznek minden adóját kifizette. Hanem egyszer beütött a civilizáció, ez pedig megkövetelte, hogy a város, mint erkölcsi testület, ne csak a korrall együtt sántikáljon, hanem folytonosan felszinen maradjon. Áldozatra áldozat következett, a jövő kellő biztosítására óriási befektetéseket kellett eszközölni, s a közelmúlt emberei már csak abban a fél-paradicsomi állapotban élhettek, hogy minden állami és megyei terhet hordoznak, a város terheit majd csak elbírja a város valahogy. De a Damokles kardja már ott lebeg a polgárok feje fölött.

Az áldozatoknak nincs vége. A civilizáció egy óriási leviáthán, melynek bármennyi táplálékot nyújtanak, mégis mindig éhes, a konservatív szellemű ember gondolkodásában egy valóságos szörnyeteg, melynek zsarnoki parancsszavára meg kell hajolni s naponkint mindig mélyebben kell belenyulni — a lajbi zsebébe. — E szörnyeteg élet-éleme a korszellem, mint a halnak a víz, a madárnak a levegő.

A korszellemmel karöltve haladó civilizáció már több ízben hangoztatta parancs-szavát, több ízben jelölte ki, hogy mire van szüksége. A szükségletek közt első helyen állanak a közgazdaság, közművelődés és közegészségügy. Ezek kielégítésére hosszabb idő lefolyása alatt mit és mennyit áldozott városunk, bajos volna ez uttal felsorolnunk, de mindamellett, hogy gazdasági ügyeit annyira, a mennyire rendbe hozta, még két irányban kell óriási áldozatokat hoznia, hogy városunk kulturális és egészségügyi tekintetben is felszinen maradjon. Egyik, a leányiskola ügye, már is nyakunkon van, s nem kételkedünk abban, hogy a másik sem késhe sokáig.

A jelenlegi gazdasági viszonyok közt e bajokon másként segíteni nem lehet, mint községi

pótadó által. A paradicsomi állapothoz hozzászokott rimaszombati öspolgárnak tehát korán hozzá kell szoknia ahhoz a gondolathoz, hogy jövőre évi adójának még néhány perczenjtét a községi háztartásra szentelje. Ezt nem a város atyái csinálják, kik szeretnék a polgárokat minden teherrel megszabadítani, hanem a korszellem, mely a hátramaradást nem tűri.

A selyem-hernyó.

Megyénk klimatikus viszonyai igen kedvezőknek mondhatók, van ugyan a természet fejlődésében különbség, Gömör- és Torontálban például, de ez nem esvén hátrányunkra, a mennyiben a konyha-kertészet a görög-dinnyén kívül — mindennel szolgál; búzánk, gabonánk, kukoricánk mind kitünő, a gömöri gyümölcsészet pedig oly fejlett, hogy egy gyümölcstermő esztendőben nem megvetendő jövedelmi forrás nyitattik közönségünk számára; példa erre a közelmúlt, a hol Rozsnyó és vidéke tizenkétezer forintot meghaladó nagyobb összeget vett be almaterméséért, pedig minőségre nézve nem volt a legkitünőbb, mert a nagy áldás kifejlődését nagyban hátráltatta.

Erdő-viszonyainkat ha tekintjük, azok is mind enyhe, klimatikus viszonyokra mutatnak, van bükk-, tölgy-, gyertyánfa, nyír- és fenyőfa erdők; az utóbbi természetesen magasabb hegyeken, vannak azonban alantabb helyeken is, hanem azokat nem természet növelte, hanem emberi kezek által kultivált erdők.

Vannak gyönyörű völgyeink, a hol az emberi munka, a fáradhatlan szorgalom, a nemes cél felé való törekvés, mindenütt kis paradicsomokat teremthetne, megkönnyebbitethetnék mindnyájunknak életgondja s küzdelme.

Ha azt hallom, hogy innét vagy amonnet ismét vándorbotot vett egy család az új világ felé, szívembe nyilallik, mert tudom, hogy számtalan tőlünk s az anyaföldtől elszakadt testvérünk a nyomoruságból még nagyobb nyomoruságba megy, ezren és ezren jönnek vissza az oceánontulról, de nincs módjukban, küzdenek, éheznek, átkozzák sorsukat, azt a pillanatot, midőn először gondoltak a kivándorlásra.

Az ijesztő mérvben szaporodó kivándorlásban nagy szerepet játszik a rábeszélés, az elesábitás, az tagadhatatlan, de viszont az is bizonyos, ha a nép foglalkozhatnék, kissébb gonddal kereshetné meg napi kenyerét, a biztos jelent nem áldozná fel a bizonytalan jövőre.

részesítették, oly ünnepélyek, lakomák, bálokra kapván (ingyen) meghívást, hol a világ kitünőségei voltak együtt s hová mások ezekre menő áldozatok árán se juthatnak.

Ugyaníly, sőt tán még fényesebb fogadtatás és ünnepségek vannak kilátásban tiszteletükre az idén Bécsben, Berlinben-, Hamburgban; maga a német császár is melegen érdeklődik e kirándulás iránt. De a rendezőség előre nem akarja elárulni a meglepetéseket, mert nem óhajtja, hogy e kirándulásban nagyon sokan vegyenek részt, csakis a meghívott vendégeket viszik magukkal.

Az utazás programja két részből áll:
I) Julius 10-én indulás Budapestől Bécsen át Berlin és Hamburgba; időzés Bécsben 2 $\frac{1}{2}$, Berlinben 3, Hamburgban 2 napig, innét tengeri kirándulás a világhírű Helgoland tengeri fürdőbe.

Visszautazás, tetszésszerű jogával a megállhatásnak: bárhol, Dreza, Prágán át, (honnét igen olesón mellék-kirándulást tehetni a közel fekvő Carlsbad és Marienbadba) s innét Brinnön át hazra.

E kirándulás részvételi díja csak 85 frt s ebben benne van foglalva az egész utazás Budapestől Hamgurgig és vissza, külön vonaton, mind a 2-ik osztályban, a szállás első rendű szállókban, kiszolgálás stb., Bécsben, Berlinben, Hamburgban az egész utazási idő alatt (Julius 10. — Julius 20.) s a látni valók és főbb ünnepségek.

II.) A program második része az utazás Hamburgból (Julius 20.) Dánia, Svéd- és Norvégországon át, több napi időzés Koppenhága, Stockholm és Christiániában, egy Fjord-vidéki kirándulás stb. Innét mellék-kirándulás a Nordeapig, az éjjeli nap megtekintése.

E második ut hivatalos programja csak később

Egy ember természetesen semmit sem tehet, de „viribus unitis” minden elérhető, a földművelés mellett nagyobb buzgalommal volna felkarolandó a méhészet, komolyan kellene gondoskodni a fa-ipar nyújtotta gyermekjátékok gyártásáról, de a főfigyelemnek mindazonáltal a selyem-hernyó tenyésztésére kellene irányulnia, mert a selyem-hernyó tenyésztés már ma is sok családnak nyújt az alsóbb vidékeken biztos kenyeret.

A selyem-hernyó tenyésztésnek legfőbb és legfontosabb kelléke az eperfa ültetés, a mennyiben mindenki előtt ismeretes, hogy a selyem-hernyó kizárólagos tápláléka az eperfalevél. Nem állítom pozitíval ugyan, hogy minden akadály nélkül ültethetők lennének eperfa kertek, de annyit mégis mondhatok, hogy vannak városaink és községeinkben olyan szépen kifejlett eperfák, melyeknek életkoruk- és egészséges kifejlődésükből következtetni lehet kedvező nagyobb tenyésztésükre is.

A munka, a mit a selyem-hernyó tenyésztése kíván, nem oly természetű, mit a felnőtteken kívül senki más nem teljesíthetne, sőt ellenkezőleg, a munka oly könnyű, hogy azt a gyermek játéknak tartja s a legnagyobb kedvvel eteti s tisztogatja, figyelemmel kíséri vedlésüket, gubósodásukat, hát még a selyemfejtés, az nyújt csak nagy örömet — ha megtalálták az igazi szálát.

Minden ember magán tapasztalhatja, hogy akkor, midőn folytonos munkában van, gondolata a végzett munkánál összpontosul, nem kalandozik, sem jobban, sem baloldalon, de a ki nem dolgozik, annak agyában egyik gondolat a másikat kergeti — ellátogat a korezmába, a hol először még jobban tele verik fejét csillogó fényes napokkal — és másodsor egészen elszokik a munkától. Teremtsünk foglalatosságot népünknek és akkor nem fogja itt hagyni ezt a drága földet.

A selyem-hernyó tenyésztés egész terjedelmét fel nem karolhattam rövid dolgozatom szűk keretében, én csak rá akartam mutatni a lehetőségre, felakartam a megye irányadó közönségének figyelmét hívni, ez iparágra, melynek megkísértését is nagy kár holnapra halasztani.

Vidonyi József.

Pünköszt ünnepe a kövecsesi ev. ref. egyházban.

Lélekre ható örömmünnepe volt a kövecsesi ev. ref. egyháznak a szentlélek kitöltetésének emléknapja. Bizony sok szív megindula, nyert reményének új tápot; sok igazi vallásos érzelem öntötte könyeit e napon, a mikor először hívta újra két harang az ur házába a

lesz hivatalosan összeállítva, de annyit már is közölhetünk, hogy az egész ut három országon: Dánia, Svéd- és Norvégországon át és vissza nem fog többé kerülni 80 frtnál, Ez ut is 10—12 napig fog tartani.

Kétségtelen, hogy ily fényes kilátások és ily óriási kedvezmények mellett ezren és ezren óhajtanának résztvenni e kirándulásban; ilyet az életben aligha fognak többé láthatni; de a bizottság csakis korlátozt számban vihet magával vendégeket, a kirándulás a legszigorubbán zártkörű lesz és csakis a rendező bizottság által meghívottak (nök is) vehetnek abban részt.

A rendező bizottság lapunkat megtisztelte azzal, hogy előfizetőinknek ajánlatunkra kiállít és küld meghívókat, a míg a szám engedi.

Forduljanak tehát t. előfizetőink e részben egész bizalommal hozzánk.

A kirándulás első részének (Bécs, Berlin, Hamburg) 85 frt részvételi díja két részletben fizetendő Dolinay Gyula urnál (Budapest, IV. Kecskeméti-utca 13. sz.) postautalványon még pedig 40 frt június 15-ig, 45 frt Julius 1-ig. Ugyanakkor és ugyanott elő is jegyezethetik magukat a további utazásra: Koppenhága, Stockholm, Christiániába stb. Ugyan oda lehet fordulni részletesebb felvilágosításokért is. Különb lapunk is készséggel szolgál bővebb felvilágosításokkal.

Óhajtanánk, ha a lapunk előfizetőinek nyújtott eme rendkívüli kedvezményt minél többen használnák föl, mert bizonytal mindannyian hálásak lennének érte.

Milassin Vilmos.

TÁRCSA.

Az éjjeli nap országa.

Norvégia Európának természeti szépségeivel legmegáldottabb országa; Fjord-vidékei (tengeröblök) páratlanok a világon, virágzó városok, viruló partok, hatalmas vizesések, örök hóborította hegyóriások, jéghegyek találkoznak itt, a természet legbájosabb panorámáját nyújtva s a mi legsodálatosabb, ez idő szerint mindezeket éjjeli 11 órakor. Norvégia északi részében pedig még éjjelkor is ragyogó napfény mellett bámulhatjuk. Az éjjeli nap hazája az, az örök nappal.

A Sweicz, Olaszország természeti panorámája eltörpül Norvégia előtt. Ennél szebbet, nagyszerűbbet nem alkotott a nagy természet.

És mégis hazánkból ezenként rándulnak a turisták a Sweiczba; míg Norvégiába alig megy valaki. De ennek oka igen egyszerű: nagyon drága oda az utazás.

Hazánk művelődésének igen nagy szolgálatot fog tenni tehát az írók, művészek, orsz. képviselőkből stb. legutóbb megalakult utazást rendező-bizottság, mely lehetővé teendő meghívott vendégeinek, hogy az egész dán-norvég-svéd utazást az idén társas utazásban a rendes árnak körülbelül $\frac{1}{4}$ részén megtehessék s az egész ut (Hamburgtól) nem fog többé kerülni 80 frtnál.

Emlékeznünk fognak olvasóink, hogy tavaly szintén e rendezőség nagy kirándulást rendezett Turinba és Sweiczon át Párisba, a világkiállításra. Emlékezetében lehet még olvasóinknak az az ünnepélyes fogadtatás, melyben a társaság vendégeit Párisban a kormány és a városi hatóság

hívek seregét. Sietett is mindenki, s lelkesült örömmel tekintett oda, honnan az inára szólító hangokat hallotta zengeni. Mint „sebesen zúgó szél zendülése” hatottak azok a régóta kétség és remény közt vergődő lelkekre, újabb erőt, bátorságot öntvén beléjük, s nagyobb tevékenységre buzdítván — az eddiginél — azokat.

Mert bizonyára nem ismeretlen, e b. lap olvasói előtt sem, az a csapás, mely rövid egymásutánban két ízben is sújtotta kisdéd, az anyagi megélhetésért eddig is folyton küzdő egyházunkat — midőn először minden melléképületét tűz emésztette meg, s azután egyik harangja hasadt el. Es sem egyiket, sem másikat nem volt képes önjerejéből helyreállítani. Nem! még csak reménye sem volt hozzá.

S ime, most mégis egy egészen új, az elhasadtnál majdnem kétszer nagyobb — mintegy 223 kg. tiszta és kovácsolt vaskoronával, ütővel stb. 328 kg. vegyes súlyu, igen esinosan kiállított harangot adhat át a használatnak, melynek értéke 356 ft 80 krt tesz ki, s a melyet Sopronban, Seltenhoffer Frigyes fiaj cégnél öntetett az egyház.

Használatba vétele a lehető legegyszerűbben — minden külső ünnepélyesség nélkül — történt. Alólrött kérte Isten áldását rá, hálát adva neki a segedelemért, egyházi beszédében is megemlékezve róla.

De nem is lehetett másként, mert az efféle ünnepélyességek rendszerint költségbe is kerülnek, pedig nekünk — kiknek magunknak, mondhatnánk, semmink sincs — nagyon meg kell fontolnunk, mit hova teszünk, s épen most, mikor az építkezés is már megkezdett, mert tovább kitérni előre nem lehet. De szebb is, magasztosabb is volt minden külsőségnél az az arcokon végig görögülő köny, az a szemekben sugárzó lelkesedés, mely a gyönyörűen összhangzó két harang a és d hangjaira itt és ott megjelent.

Kévesen voltak a gyülekezet tagjain kívül mások, a kik az egészről tudtak valamit; nem is említeném talán most sem, ha a hála érzete, — melyet mindenünk szívében hord — nem ösztönözné arra, hogy forró köszönetet mondják egyháznak nevében egyen-egyen mindazoknak, kik kegyes adományaikkal nekünk ezen pünköszi örömet megszerezni segítettek. Különösen is a megye tek. alispánjának, hogy ezúttal, segélygyűjtési engedéllyel, a valósuláshoz közelebb juttatta.

A gyűjtés eredménye mintegy 314 ft, melyhez tek. Lukács Béla és Géza urak tetemes áldozattal járultak, midőn magok is fáradhatlanul buzgólkodtak annak összeszerzésében.

Áldja meg a kegyelem Istene a kegyes adakozók mindenikét; tartsa és ápolja bennök továbbra is a buzgó áldozatkésztséget, a lelkesedést minden szép és magasztos iránt. Búzi Márton, köveessi ev. ref. lelkész.

Szemelvények

Findura Imre ur a „Balogyörgyöl” tartott felolvasásának a „Gömör-Kishont” ez évi 22. számában közzelt részleteiből.

E czím alatt vettük az alábbi ezüfólatot, melynek írja Findura ur felolvasásának egyes tételeivel elégedetlen s a következő megjegyzéseket teszi:

„Lejebb valamivel Rakottyas fekszik”. (t. i. Uza-Panyiton alól.) Igaz, hogy lejebb fekszik, de U-Panyiton alól először nem Rakottyas, hanem Tamási fekszik és így nem Tamási fekszik Bátka s Rakottyas közt, hanem ez utóbbi a két előbbi között Tamási a Balognak jobb. Rakottyas pedig baloldalan fekszik, de mégis ez utóbbi lejebb. „Dulházán híres dohányt természetnek.” Termesztettek — igen is — a multban, de mostanában híre sincs már ott a dohány-termesztésnek és azért nincs az benne a miskolezi kereskedelmi és iparkamara 1885—87. évi kimutatásában. Hogy völgyünk nem áll abban a hírből, mintha kendert természetnek? Igaz, hogy világra szóló kereskedést nem űznek vele, de azért itt kendert mindig természetnek s a köznép asszonyainak, leányainak télente egyetlen és legfőbb foglalkozása a fonás, tavasszal a külső munka megkezdése a szövés; ebből a saját kezök szótte-fonta vászonból látják el magokat s családjuk tagjait fehér ruhával és nem ritkán piacra is kerül belőle, hogy a felesleges vászonért kapott pénzen más nemű szükségüket fedezhessék. Azt meg egyáltalában nem köszönjük meg szerző urnak, midőn az állítja, hogy „a gömöri nép testben és erkölcsben elsatnyult.” hogy „a kisdéd gyermekek ápolása, nevelése nem elolthatatlan vágy többé.” hogy „gyermekreit ruházni, taníttatni sokalja az apa.” Egyébiránt erre, valamint a Balogyörgy népessége apadásának okaira egy későbbi alkalommal bővebben ki fogok terjeszkedni. Balogyörgyi.

A szöcske-irtás.

Gömörmege buzgó alispánja a Jánosi és Osgyán határában tömegesen fellépett szöcské irtására nézve — mint a mult számunkban jelentettük — azonnal és személyesen intézkedett, mielőtt e kártévő rovarokról tudomást szerzett nemcsak, hanem rögtön fölterjesztést tett a kir. földművelési miniszteriumhoz, megküldvén e rovaroknak néhány példányát.

A gyors intézkedés s az irtás pontos végrehajtása reménytelőleg elejét veszi a nevezett területeken a szöcské további invasiójának. Nem tudni azonban, vajlon a megye területén egyebütt is nem mutatkozik-e hasonló jelenség? E czélból egyidejűleg a főszolgabírákhoz és városi polgármesterekhez oly nemű rendelet és utasítás ment, hogy onnan, hol hasonló kártékony rovarok jelennek meg, rögtön jelentést tétessék s egyuttal azoknak irtása eszközöltessék.

A sáskák irtásának módjaira nézve a földművelési miniszterium egy utasítást tett közzé, melynek reprodukálását szükségesnek tartjuk, amennyiben e módszerek a szöcské irtásánál egyformán alkalmazhatók. Adjuk tehát ez utasítást amint következik:

Az olasz sáska (Caloptenus italicus L.) ellen való védekezés.

Az olasz sáskát (Caloptenus italicus) a közönség több helyütt összevesztette a Péczele, Szegeden, Hódmező-Vásárhelyen és Szentesen föllépett marokkói sáskával (Stauronotus maroccanus Thunb.) A kettő között leginkább az a különbség ötlük szembe, hogy a marokkói sáska előmellkasának (a nép nyelvén: nyakának) háti oldalán már álzakorában egy sárga X-alaku jegy van,

míg az olasz sáskának ezen a testrészen semmiféle ilyen rajz nincs. Ha már megszárnasodtak, akkor az olasz sáskát könnyen meg lehet ismerni arról, hogy szárnyai (az alsó, a szárnyfedők alá rejtett szárnyak, melyeket csak repüléskor feszít ki) szép pirosak, mint az ősi barackz virága; míg a marokkói sáska alsó szárnyai színtelenek.

A marokkói sáska ellen, a míg nincs még szárnya, az u. n. „ezprusi vászon-sövény”-ekkel védekezünk; az olasz sáska ellen azonban ez az eljárás azért nem alkalmas, mert ezt a sáskafajt nem lehet jól hajtani. Egynehány lépésnyi terelés után már esőkönnyös kezd lenni és utóljára inkább agyonvereti vagy agyontapostatja magát, mintsem hogy a kívánt irányban haladna.

Az olasz sáska ellen tehát csak a következő védekezésmódokat lehet ajánlani:

1. A rovarforgó hálókval való összehalózás. Ezek fanyébb erőstett 30—35 cm. átmérőjű vaskarikák, melyekre házi vászonból készült 50—60 cm. hosszú kis zsákok vannak varva. Ezekkel folyton föl és alá járva és a hálót kaszáló mozdulatokkal folytonosan jobbra-balra limbálva, sokat össze lehet fogni. Ha a kéz kifáradt, akkor a háló-vásznat a nyílásnál hamar összefogjuk, hogy a sáskák ki ne szökhessenek. A munkások után menő szekéren vízzel félig felt hordó van, melybe azután a hálók tartalmát beleöntik. A fogat kocsisa pedig örködik, hogy a hordóba öntött sáskák a vízből ki ne mászhassanak, melyben különben néhány perec alatt megfuladnak. Az összehalózást szárnyatlanok és szárnyasak, kicsinyek és nagyok ellen is lehet használni. Vigyázni kell arra, hogy a hálók a sáskalepett terület széléről haladjanak a közepe felé.

2. Hajtás által. Ámbar az olasz sáska nehezen halad és gödörbe nem is terelhető, mégis lehet ellene a hajtással is működni, ha sok hajtó áll rendelkezésre. Ilyenkor kisebb területrészt (1—2 holdat) körül fogunk a hajtók és a sáskákat lassan a középfelé terelik. Ha már oly sűrűen vannak, hogy a talaj fekete tőlük, akkor seprükkel, vagy hajlékony vesszőkötetekkel agyonverik. A hajtással az égetést is össze lehet kapcsolni ott, hol bőven van szalma: ilyenkor a hajtókör közepén egy nagyobb (15—20 lépés átmérőjű) kerek feltöt jó vastagon szalmával kell borítani, melyre a sáskák igen szívesen rámennek. Ha már elhelyezkedtek rajta, akkor a szalmát egyszerre kell körös-körül meggyújtani. A hajtással való védekezés csak addig alkalmazható egész napon át, míg a sáskák nincsen szárnyuk; ha a sáskák már szárnyasak, akkor ez a védekezésmód csak a reggeli és esti órákban vagy borult időben vezet sikerre.

3. A legjobb eredményt adja a tavasszal, mindjárt a petéből való kikelés után alkalmazott irtás. E végből az előbbi évben sáskával lepett dűlőkben a fel nem szántott területeket figyelemmel kell ellenőrizni, mert a még csak néhány napos sáskák (melyekből ilyenkor 14 ezer fér el egy literbe) ez időtáiban négyszögmeternyi nagyságu foltokon vannak méhrajyszerűleg összecsomósodva. Ezeket az összehalmozódott társaságokat különösen a hűvösebb órákban seprőkkel egészen agyon lehet verni. Hálókba is bele lehet őket seperni és az 1. alatti módon megsemmisíteni.

4. A pulykának a sáskalepett területre való hajtása a legkitűnőbb módja az irtásnak. Mikor a sáskák még kicsinyek, igen sokat elfogyaszt belőlük a pulyka egy nap alatt. Azért sáskák által károsított vidékeken a tömeges pulykanevelést nem kellene elmulasztani.

5. A talajműveléssel is sok sáska elpusztul. Megfigyeléseink alapján ugyanis meggyőződünk a felől, hogy a mely szántással föld alá került petékből kikelő aleza nem bír a föld színére vergődni, hanem a fölötte levő földréteg alatt elpusztul. Azért április közepéig minden ugarföldnek, mely a sáskalepett dűlőkben van, egyszer föl kellene szántatnia. A második szántást azonban jobb akkorra hagyni, mikor az álzák már kikeltek a petékből; mert megeshetik, hogy a második szántással az első szántással föld alá került peték egyrésze megint a föld színére kerül és a benne levő peték kikelnek.

Végül el nem hallgathatjuk azon általánosan érzett kívánságot, mely szerint a gazdaságközönség éber figyelemmel kísérje a gazdaságra káros természeti jelenségeket s azokról haladéktalanul tegyen jelentést az illető hatóságoknak, melytől biztos segítséget várhat — a mint a jelen esetben is láttuk — csak a gyors és erélyes intézkedés vezet megfelelő eredményre.

Körrendelet, valamennyi törvényhatóságához.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur f. évi január hó 18-án 57405. sz. a kelt átiratában arról értesített, hogy a budapesti egyetem tanácsának felterjesztésére megengedte, miszerint az egyetemi orvoskari központi épületben (Budapest, VIII. ker. álló ut) az ebből ellen védő oltásoknak emberekre kiterjeszthetése czéljából egyelőre ideiglenesen egy veszélyes elleni védőoltó intézet állíttassék fel. A nevezett miniszter ur továbbá folyó évi április hó 2-án 13768. sz. a kelt újabb átiratában, ezen ügyre nézve azt tudatta velem, hogy dr. Högyes Endre budapesti egyetemi tanár és a fenti megjelölt védőoltó intézet igazgatója a védőoltások eszközölését már a folyó évi április hóban megkezdhetőknek jelentette ki s egyszersmind megkért a hivatolt miniszter ur, hogy ezen körülményből folyólag a veszett eb által megmárt vagyontalanoknak Budapestre és innét haza szállíttatása, valamint azoknak ingyenes ellátása s elhelyeztetése végett a szükséges intézkedéseket tenném meg. Ennélfogva, a midőn egyrészt a törvényhatóságokkal tudatom, hogy a veszett eb által megmárt egyéneknek a védőoltások innár hazánkban Budapestén is eszközöltetnek és így Párisba Pasteur-intézetbe és illetőknek többé nem szükséges kitutazniok; másrészt a vagyontalanoknak a védőoltó-intézetbe való felszállítása, a fővárosban elhelyeztetése és ellátás iránt, a főváros közönségével létrejött megállapodás alapján, kellő tudomásúval, a legszelebb körben való közzététel és szoros miheztartás végett, a következőket rendelem:

Veszett eb által megmárt vagyontalan betegek, a kik a védőoltásoknak eszközöltetése végett Budapestre felutazni kívánnak, az oltó-intézetben felvételt, az álló-utj új kórházban díjtalan elhelyeztetést és ingyen ellátást az oltások tartama alatt — tehát 14—21 napig — csak azon esetben nyerhetnek, ha azt, hogy valóban veszett eb mar-ta meg őket, hatóság-orvosi bizonyítvánnyal, azt pedig,

hogy vagyontalanok, hatósági okirattal igazolják és ezenfelül Budapestén dr. Högyes tanár által megvizsgáltatva, a védőoltásoknak eszközölhetésére alkalmasaknak jelentenek ki. Ezen kellékeknek kimutatása mellett, az illetők a helygymnázium által a főváros közönségéhez intézendő leirat alapján a kórházban azonnal felvétetnek. Felnöttek mellé kísérő nem szükséges; gyermekek azonban, ugy a felutazásnál, valamint az oltások idejére, ugyszintén a hazautazásra mindenkor kísérővel látandók el, a kik állandóan a gyermekek mellett tartózkodva, azokat a kórházi idő alatt is gondozzák, őket az oltó-intézetbe s onnét vissza a megjelölendő időben vezetik. A kísérők a kórházban elhelyeztetést és ellátást szintén díjtalanul kapnak. Illetőleg a megmárt vagyontalan, valamint annak esetleges kísérője, ugy tekintetnek, mint rendes kórházi ápoltnak, s az azok után felmerülő kórházi költségek megtérítése, az 1875. évi III t. czikkben megszabott eljárás szerint eszközöltetik. A mi pedig a Budapestre és ismét visszautazást illeti, a vagyontalan megmártak és esetleg kísérők díjmentes szállítása végett, a kereskedelmi miniszter urnak szíves intézkedése folytán, a m. k. államvasutak által kezelt összes nyilvános forgalomra szolgáló vonalokon, ide érte az arad-temesvári vasutat is és a helyi érdekű vasutakat, továbbá az aradi és esanádi egyesült vasutakon, a győr-sopron-ebenfurti és a mármaros sós-vasuton a rendelkezések már megtétettek. A déli vasut és a Duna gőzhajózási társaság magyar vonalaikon az említett egyének részére önkézelési díjak fizetése mellett szállítást engedélyeztek, míg a szamosvölgyi vasut 50%-nyi díjmérsékelt boesajított rendelkezésére. Ezen kedvezmények, a felsorolt közlekedési vállalatok rendelkezési szerint, esetről-esetre fognak az igény jogosultak számára kiállított s fennőrintett hatósági, orvosi és hatóságú szegénységi bizonyítvány előmutatása mellett érvényesítettetni. A többi vasutak által nyújtandó kedvezmények felől pótlólag fog a törvényhatóság értesítettetni. Végül pedig felhívom a törvényhatóságot, hogy mindezt a lakosságnak megfelelő módozat mellett alaposan tudomására hozva, egyszersmind nyilvánítsa ki azt is, hogy hatósági közbenjárás ugyszintén a fennjelzett bizonylatok nélkül, a kórházba díjtalan felvételt egyáltalán senki nem nyerhet, és minden viszásság, netáni kellemetlenség, sőt czéletalan s haszon nélküli költségek miatt, a mi az illetőket a hatósági közbenjárás mellőzése folytán érthetné, a jelen rendelkezésemet figyelmen kívül hagyók csak önmagukat okozzák. — Budapestén, 1890. évi május hó 16-án. — A miniszter helyett: L u k á c s G y ö r g y s. k. államtitkár.

MEGHÍVÓ

a rimaszombati egyesült prot. főgymnasiumnál 1889/90-ik tanévet befejező szigorlatokra és é-régi vizsgálatokra.

1. Junius 13-án (pénteken) d. e. 10 órától Vallás V., VI., I. oszt. d. u. 2. Vallás II. oszt. d. u. 3 órától vallás III., IV. osztályokban.
 2. Junius 14-én (szombaton) d. e. 7 órától II. oszt. Latin. — VI. oszt. Latin. Görög. — I. oszt. Szántan. — IV. oszt. Történ. Mathesis.
 - Junius 14-én (szombaton) d. u. 2 órától III. oszt. Latin. — I. oszt. Latin. — V. oszt. Magyar. Német. — VII. oszt. Magyar. Pol. földrajz.
 3. Junius 15-én (vasárnap) d. u. 3—4 ó. a „Tompakör” ünnepéje, a dalgylet közreműködése mellett. 4—6. torna-vizsga I—VIII. o.
 4. Junius 16-án (hétfőn) d. e. 7 órától II. oszt. Szántan. — I. oszt. Magyar. — III. oszt. Magyar. Történelem. — VI. oszt. Magyar. Mathesis.
 - Junius 16-án (hétfőn) d. u. 2 órától IV. oszt. Latin. Német. — V. oszt. Történelem. Mathesis. — VII. oszt. Latin. Görög. — I. oszt. Rajz. geom.
 5. Junius 17-én (kedden) d. e. 7 órától II. oszt. Földrajz. Magyar. — I. oszt. Földrajz. — IV. oszt. Magyar. Ásványtan. — VI. oszt. Német.
 - Junius 17-én (kedden) d. u. 2 órától III. oszt. Term. Földrajz. Német. — V. oszt. Latin. Görög. — VII. oszt. Német. — IV. oszt. Rajz. geom.
 6. Junius 18-án (szerdán) d. e. 7 órától II. oszt. Rajz. geometria. — III. oszt. Szántan. — VI. oszt. Állattan. — VII. oszt. Természettan. Görög.
 - Junius 18-án (szerdán) d. u. 2 órától III. oszt. Rajz. geom. — V. oszt. Növénytan. — VI. oszt. Történelem.
 7. Junius 21-én (szombaton) d. e. 7 órától VII., VI., V., IV. és III. oszt. nyilvános vizsgája.
 - Junius 21-én (szombaton) d. u. 3 órától II. I. oszt. nyilvános vizsgája.
 - Junius 21-én (szombaton) d. u. 5 órától évről évről ünnepély, jutalmak és bizonyítványok kiosztása.
 8. Junius 23-án (hétfőn) d. e. 7 órától a magántanulók írásbeli dolgozatai a magyar, latin s német nyelvekből.
 - Junius 23-án (hétfőn) d. u. 2 órától mathematicai és görög nyelvi dolgozat.
 9. Junius 24-én (kedden) d. e. 7 órától és d. u. 2 órától a magántanulók szóbeli vizsgája
 10. Junius 27. és 28-án (péntek és szombaton) szóbeli érettségi vizsgálat.
- Ezen szigorlatok és vizsgákra az iskola előjáróságát s a n. é. közönséget tisztelettel meghívja
Rimaszombat, 1890. június 3.

Zachar Gusztáv,
e. i. igazgató.

Helybeli hírek.

Meghívó. A rimaszombati polgári leányiskolában 1890. június 12. és 16. napjain tartandó közvizsgálatokra a t. szülőköt és gyámokat, valamint a nevelésügy barátait teljes tisztelettel meghívja Fábry János, igazgató tulajdonos. — A közvizsgálatok rendje: június 12-én (csütörtökön) reggel 8 órakor a vallástanból, azután a torna-próba az intézet helyiségében. — Junius 16-án (hétfőn) reggel 8 órától minden egyéb tantárgyból a megyeház disztermében; ugyanott kézimunka kiállítás.

Igazgatóvá választotta a helybeli főgymnasium igazgatósága Bodor István buzgó és erélyes tanárt a f. hó 2-án d. u. tartott gyűlésében. Az igazgató hivatala a helybeli főgymnasiumban a bevett gyakorlat szerint három évig tart. A Bodor István igazgatósága kezdődik 1890. szept. elsejétől fogva, a mikor az eddig szorgalommal és buzgósággal működött Zachar Gusztáv igazgató és nemű állásától megválk. E szerint a következő 1890/1-ik iskolai évre vonatkozó megkeresések az új igazgatóhoz intézendők.

Kinevezés és áthelyezés. A rimaszombati kir. törvényszék elnöke Medgyesi Géza végzett jogászt a rozsnói kir. járásbíróshoz segélydíjas joggyakornokká nevezte ki. — Hubay Kálmán gyöngyösi járásbíró segélydíjas joggyakornokot pedig saját kérelmére hasonló minőségben a rimaszombati kir. járásbíróshoz helyezte át.

Doktorrá avatás. Richter Aladárt, iskolánk egykori jeles növendékét a napokban avatták föl a budapesti m. kir. tudományegyetemen a természettudományok több ágából doktorrá. A helyben érettséget tett ifjak közül ez a fiatal tudós kapott először doktoratust. No ez nem is esoda, mert iskolánkban alig néhány év óta tesznek érettséget, mivel, mint tudva van, az előtt az iskola csak hat osztályu volt. Gratulálunk a derék ifjunak.

Esküvő. Néhai Soós Miklós építő mester leányának, Soós Ilona kisasszonynak f. hó 11-én, azaz szerdán, esküszik örök hűséget az ev. ref. templomban Cseh János polgártársunk.

Alapítvány gyanánt küldte be annak idejében Fábry János a polgári leányiskolánk növendékei által még 1888. nov. 17-én tartott előadásnak 53 frtnyi tiszta jövedelmét a gömörmezei közművelődési egyesületnek; most hogy intézetével fölhangy, a leányegyesület megmaradt pénzével ez összeget 100 frtra egészítette ki.

Értesítés. A folyó tanévvel polgári leányiskolámat megszüntetvén, az ifjusági takarékpénztárt is foleszlattam. Tekintettel a múlt évi decz. 30-ki s ezt előzőleg még 1881. és 1882-ben közzétett értesítőkben foglalt fölhívásra, melyet az illetőkhöz megküldtem, figyelembe véve a nyilatkozatokat, a ki nem vett összeget ugy osztottam föl, hogy a gömörmezei közművelődési egyesületnek 10 frt 52 kr., a rimaszombati nőegyesületnek 10 frt 42 kr. jutott. Amahoz járultak behagyott betételeikkel: Adriányi Gizella 96 kr., Adam Vilma 18 kr., Baksay Gizella 60 kr., Danielisz Gizella 1 frt., Dávid Gabriella 2 frt 10 kr., Hanko Mária 5 frt., Hanvay Anna 18 kr., Litkey Rózsa 50 kr. Az utóbbi ezéla: Badinyi Margit 20 kr., Bondy Rózsa 10 kr., Czimet Gizella és Malvin 75 kr., Császár Margit 22 kr., Dancs Erzi 1 frt., Gotlieb Rózsa 10 kr., Grün Berta 50 kr., Kármán Ida 1 frt 50 kr., Killán Lajza 1 frt., Klein Rózsa 50 kr., Kövály Sarolta 2 frt 10 kr., Létassy Anna 45 kr., Losonczy Ilka 30 kr., Meissler Berta 1 frt., Müller Anna 20 kr., Sarlay Ilona 40 kr., Simko Gizella 10 krral járultak. Mindkét összeget a nevezett egyesületek elnökeinek megküldtem. — Rimaszombat, 1890. jun. 1. Fábry János.

A rimaszombati alsófoku ipariskola nyilvání vizsgálata — a városi előjáróság, kir. tanfelügyelő, az ipartestület és iparhatósági megbízottak érdeklődése mellett — kapcsolatban „tanonczmunkakiállítás” — f. évi jun. hó 1-én tartott meg. A vizsgálat lefolyása arról győzött meg mindenkit, kik ott jelen voltak, hogy ezen intézet fenntartására Rimaszombat város tek. előjárósága — és a magas kormány által hozott áldozat megteremtette méltó gyümölcseit az elért sikerben; — mert a tanulók értelmes feleleteiből és izléssel kiállított rajzaiból világosan kitűnt, hogy a lelkiismeretes buzgósággal fáradozó tantestület ez évben mindent elkövetett az iparos-tanuló ifjuságnak szellemi előbbvitelére körül. „A tanonczmunkakiállítás” 76 iparos-tanuló vett részt 90 drb. sajátkezűleg készített munkájával. Az egyes kiállított tárgyak igen csinosak voltak. Az iparos tanulók jutalmazására Rimaszombat város tek. tanácsa 12 frtot, az általános ipartestület 15 frtot, tek. Szabó József ipartestületi elnök ur 2 frtot, tek. Zachar Gusztáv iparisk. felügyelő bizottsági elnök ur 1 frtot és tek. Baksay István iparisk. felügyelő bizottsági tag ur 1 frtot ajánlottak fel. Ezen összegből 12 tanuló jutalmaztatott egy-egy frttal és 2 tanuló 50—50 krral a tanulásban tett jeles előmenetelért; továbbá 12 tanuló jutalmaztatott egy-egy frttal és ugyanennyi 50—50 krral kiállított tárgyaik izléses elkészítéséért. — Adjá Isten, hogy az ifju iparos nemzedékből sok szakavatott és értelmes iparosra váljék hazánknak.

Két majalis. A helybeli községi iskola, továbbá a prot. egyesült főgymnásium tavaszi mulatsága igen szépen sikerült a jelen évben is. Amabban különösen a közöbened vettek részt igen sokan, s már a déli órákban igen nagy számú díszes közönség jelent meg; a délután folyamában pedig igen sok helyen volt kedélyes eszegetés, iszogatás, társalgás és tánc az ozsona ideje alatt. Este felé pedig apraja-nagyja tánczra kerekedett a mulatóknak. A gymnásium multságán tulajdonképen nem volt közöbened, azonban itt sem hiányzott a szíveség és jókedv. A tanuló ifjaknak nagy gondal kiesinosított tánczó helyiségében alkonyat felé már mintegy hatvan pár lejtette a négyest. Kár, hogy mind a két mulatságot félbe kellett szakasztani a beállott est miatt. No de talán így nem rossz, mert még estéknél meglehetősen hűs a levegő s aztán meg, valamint az, évszt orvosok véleménye szerint egészség szempontjából akkor leghelyesebb félbehagyni, mikor legjobban izlik az étel: ugy e kellemes mulatozást a kedvnek épen legmagasabb, legélvezetesebb pillanataiban volt jó megszüntetni, hogy annál nagyobb mértékben kívánjuk a következő ilyen kedélyes időtöltés megérkezését.

Meghívó. A rimaszombati kisedővő-intézet javára 1890. évi június hó 15-én a Széchenyi-kertben tartandó nyári mulatságra, melyben az intézeti kisedők szavalása, társasjátéka és táncmulatsága fog a pártoló közönségnek élvezetet nyújtani. Bemeneti díj 20 kr. — Kezdeté d. u. 3 órakor. Eéső vagy más alkalmatlan idő esetében a mulatság következő vasárnapra fog halasztatni.

A rimaszombati polg. olvasókör vasárnap (jun. 8.) délután tartja szokásos tavaszi táncmulatságát — könyvtárának gyarapítására — a „Széchenyi-kert”-ben 30 kros belépti díj mellett. — Felhívjuk rá táncolni szerető fiataliságunk figyelmét.

Tavaszi mulatság. A helybeli r. kath. iskolák tavaszi mulatságát a jövő hétfőn azaz jun. 9-én tartják meg közöbeneddel egybekötve a szabadkai erdőben. A közöbeneddel sörrel és zenével együtt egy terítékért 2 frtot fog fizetni a részt venni óhajtó közönség, a melyet szívesen lát a nevezett iskolák igazgatósága s a mulatság rendezői.

Színészeink májusi itt tartózkodásuk alatt 22 estén játszóttak, csekély kivétellel, mindig a közönség megelégedésére. Általában kellemes emléket hagytak maguk után, mint nemesak az által értek el, hogy mint nemes hivattasoknak élő egyének a társadalmi téren is megállít helyüket, hanem azáltal is, hogy mint a kultúra harczosai oly műsört állítottak össze, melynek jelentékeny része közönségünk nagy része előtt még ismeretlen volt. Sa rövid

idény nem vált kárakra, sötégy kis felesleg is maradt az igazgatói kasszában. Halmayék tőlünk Salgó-Tarjánba mentek. Hisszük, hogy az ottani intelligens közönség melegen fogja felkarolni a kiváló szintársulatot.

Vármegyei ujdonságok.

A gömöri ev. ref. egyházmegyében Csider Károly lemondása folytán megüresedett gondnoki állásra a rimaszombati ref. egyház. Terhes Pál Jekész indítványa folytán, mindkét szavazatát Farkas Abraham legregőbb tanácsbíróra adta.

Eljegyzés Csók György sajógömöri candidatus theologus eljegyezte Schuszték Emma kisasszonyt Eperjesről.

Nyustyai állapotok. A nyustyai ág. hitv. evangélikus egyház mult hó 26-ik napján — előző alkalomból — végre valahára a három jelölt közül egyhangulag megválasztott felügyelője Marton János rimaszombati ügyvéd beiktatására készült. Készült és el is készült, azonban a beiktatás ünnepélye nevezetesen elháríthatlan akadályok miatt történt meg nem jelenése folytán — elmaradt. Nagy kár, hogy elmaradását kellő időben nem tudatta az egyházzal azon esetre, ha ezt tenni módjában volt. Az egyháznak ez alkalommal egybegyűlt hívei üdvözölő táviratot intéztek a meg nem jelent felügyelőhöz. A beiktatást Zachar Sámuel lelkész az évenként négyszer tartani szokott s közötté az ezen napra eső magyar isteni tisztelet alkalmából igen szép beszédet tartott, fejtegetvén a szentlélek isteni voltát, annak lényegét, mikénti működését s megszerzésének feltételét. Az egybegyűlt egyházi hívek élvezettel s áhitattal hallgatták, s nem felesleges megemlíteni, hogy az ez alkalommal az isteni tiszteleten részvételé czéljából megjelent mintegy 50 intelligens egyéneken kívül, igen szép számmal voltak a hívek zömét képező földműves osztálybeliek képviselve, kik most magukkal hozott tót szövegű énekes könyveiket becsukva tartván, magyar nyelvű énekléssel vettek részt az isteni tiszteletben. Az isteni tiszteletet közgyűlés, majd 24 terítékü közöbened követte. — Ezen elkésett hírtünk folytatásaként vesszük a következőket: Az egyházi felügyelőnek folyó évi június hó 8-án hivatalába leendő beiktatása e hó 1-én lett a szószékéről kihirdetve. Történt azonban említett vasárnapon még más, nevezetesebb esemény is. — Ugyanis:

Az eltűnt harangutók megkerültek! Megelőzőleg két egyházi közgyűlésen jött szóba a harangutók sora. A lelkész Zachar Sámuel, rosszalással közölvén azon körülményt, hogy a megszokott s az áhitatosságot felkeltő reggeli, déli és esteli harangozás egyáltalában nem, de sőt az isteni tisztelet kezdetét jelző harangozás is csak felületesen eszközölhető, s ez az egyháznak egyáltalán nem válik dícséretére; mivel a nagyobb értékű harangokat a kisegítőül készített s aránytalan ütők esetleg megrepesztették, kéri a jelenlevőket, hogy a mennyiben hollétükről tudomással bírnak, hassanak oda, hogy bármily uton-módon megkerüljenek az eltűnt harangutók. Nagyobb időközben sem kerülvén elő, következő egyházi gyűlésen javaslatba hozatván — elhatározatott, hogy az ideiglenesen készült harangutók használhatóságának megvizsgálása, esetleg alkalmasnak készítése czéljából, szakértő hívassék. — Valószínűleg ezen határozat következtében — a jobb lelkűek — nem akarván az anugyi is rendetlen anyagi viszonyok közé jutott egyházat újabb s nagyobb kiadásokkal terhelni, csakugyan előkerítették az eltűnt harangutókat, ugy hogy mult vasárnapon a híveket az eltűnt de megkerült harangutóktól származó tiszta esengő harangsó hirta egybe a szentegyházba. — Hogy ki volt az eltűntető s előkerítő, ma sem tudatuk, mert az ütők hollétét a paplak egyik ablaka mellé éjjel felragasztott ronda papírosan eltorzított rut felirat tudatta: „Zvonovje srdeja su vo farskej stüdni.” T. i. a harangutók a paplak kutjában vannak. A kut-azonnal kitisztítatván, a harangutók tényleg előkerültek.

A csizi fűrdőben az újonnan épült vendéglő és egyéb épületek felszentelése, s az országos nevezetességet tevő, — ugy a budapesti-, mint a bécsi-vegyelemzés által kitűnőnek minősített gyógyfürrás elkeresztelése alkalmából folyó évi június 28-án táncvizsgálommal összekötött estély rendeztetik. Rendezőkül a megye összes ismert fiatalisága lesz felkérve. Ezen estélyre a tulajdonosok termeiket, s azon felül legalább 17 helyiséget díjtalanul adnak a közönség használatába. A megjelenésüket bejelentők elhelyezéséről a fűrdőigazgatóság gondoskodik. A kitűnő magyar konyhájáról, s jó minőségű italaírói ismert fűrdői vendéglős Tóth Pál mindent el fog követni, hogy a közönség a legjobb kiszolgálást s a legkielégítőbb ellátást kapja tisztességes olcsó árakon.

Talált holttest. Tornallya közelében a „Betekints” esárda szomszédágában a búza közt egy ecesemőt találtak, kinek végtagjait az ebek már felfalták. Az orvosvélemény azt nyilvánítja, hogy a gyermek, kit élve tettek oda, már öt napig lehetett a búzában.

Holttestere akadtak e hó 2-án Tiszolezon Csepik István ottani lakosnak a mezőn, — orvosi vélemény szerint halálát mértékletlen ital élvezete folytán gutaütés okozta.

Erőszakoskodás. A krasznahorka-váraljai uradalom egyik erdővédőjét, mivel ez egy kártétlen talált lovat elfogván, nem akart visszaadni, a ló tulajdonosa és ennek társa kegyetlenül elpáholta és a zálogul visszatartott lovat erőszakkal visszavette.

A klenoczi nagy tűzvész alkalmával — falai kivételével — földig leégett evangélikus torony tetőzetére mult vasárnapon — ünnepélyesen felhúzták az új keresztet, nem a legnagyobb szerencsével azonban, mert felhúzás közben esuesa letörvén, némi javítást kíván. Födolog s dícséretes, hogy ámbár nagyobb áldozatok árán, mégis felépült.

Uj csendőrség lesz f. évi okt. elejétől fogva Kokenán, hol az őrsvezetővel együtt a szolgálatot teljesítő legénység száma hat személyből fog állani.

Elveszett egy pár briliánttal ékesített értékes fülbevaló a Bánréve és Dobosina közt levő vonalon. A becsületes megtalálót 50 frt jutalomban részesíti az elvesztő, kinek neve Glüksthal Mórné, lakik Tornallján.

Tűzvész pusztított a mult hó utolsó napjaiban Restérben és Velezden. Amott egy esür, itt harmincz ház égett le. Ez utóbbi tűznél a putnoki tűzoltók siettek segítségükre a vezédieknek, de a Sajó áradása meggátolta őket a vész elfojtásában.

Baleset. Krak János alsó-sajói bányászt, a szállító-eszéze annyira megsértette, hogy haza kellett vitetni meggyógyítás végett.

Mesterember a vásáron. Derék alispánunk fölhitva a járásbeli főszolgabírókat és városi polgármestereket azon czélból intézkedésre, hogy a vásárbölkkel egyetértve az időnként megtartani szokott országos vásárok alkalmával a vásártéren lehetőleg egy helyen és csoportban füssek sátorot a hasonló természetű iparágakkal foglalkozó meg egy és ugyanazon ipartársulatba bekebelezett mesteremberek, a kiknek ezental a szórványos sátorozás meg nem engedhető.

Hirdetés. — Vármegyénk Rédova községéből a kir. postahivatal f. hó elsejétől Felső-Sajó községbe tette át az illető hatóság. A forgalomnak ebbe a körébe Felső-Sajón kívül Berdárka és Rédova falvak fognak tartozni. Ez a postahivatal mindenemű levél- és kocsi postai küldemény, továbbá 500 frttrig terjedő bel- és külföldi posta- és pénztárvány és postai megbízás fölvetelére, továbbítására, kifizetésére is nyert fölhatalmazást. Igy hirdettette ezt ki Kassáról: Bene m. kir. posta- és telegramm-igazgató.

Uj mű. Vármegyénknek szellemi tekintetben egyik kimagasló alakja. Argus álnév alatt igen figyelemre méltó művet írt ily c. a: „Ipar- és kereskedelmi oktatásunk fejlesztése és szakszerűbb szervezése.” Az ipar- és kereskedelmi oktatás terén tíz év óta szerzett tapasztalatokat közli jó magyarsággal és igazi szakavatottsággal e mű, melyet mindenki élvezettel olvashat. A díszesen nyomott mű a „Franklintársulat”-nak is becsületére válik. A 29 lapra terjedő füzet ára csak 20 kr.

Hímző nem uralkodik Várgedén, mint hire járt. Örömmel hozzuk ezt a Várgedén időző fűrdőközönségnek tudomására, annyival is inkább, mivel ugy tudjuk, hogy a fűrdő- és étkező helyiségek az idén sokkal jobban vannak berendezve és majd minden kevesebb költségbe kerül, mint az előző évben, bár a megelőző fűrdőidőszakban is elég jutalmas ár mellett mulathatott egy-egy kiránduló társaság. Sokat ér a verseny!

Kilencz százas kalandjai. A „Budapesti Hírlap” keddi számában a következőket írja: Vasárnap azt a hírt kaptuk, hogy a feleli vasuti állomást kirabolták. Táviratban intéztünk kérdést a legilletékesebb helyre: a feleli állomás főnökéhez s onnét ugyancsak táviratban, azt a feleletet kaptuk, hogy a „hír alaptalan, a feleli összes pénztárak rendben vannak.” A hír ebben a formában csakugyan alaptalan volt s a feleli állomás pénztáraiban csakugyan nem esett semmi hiány. De azért történt még is valami a feleli állomáson: történt egy különös eset, melyet most — közvetlen forrás nyomán — így ír le levelezőnk: A feleli vasuti állomás pénztárosa a mult hó 30-án ijedten vette észre, hogy a pénztárba tolvajok jártak s egy ölbömbégyeggel lezart börtökből elvittek 970 forintot az állomási személyzet kiutalványozott havi fizetését. A pénztáros rögtön jelentést tett az állomásfőnöknek, ki táviratban értesítette az esetről a losonczyi forgalmi főnököt s a rimaszombati csendőrséget. Ezek csakhamar megérkeztek s megkezdődött a nyomozás. Felkutatták az állomás egész épületét, a hivatalos helyiségeket, azután a várótermet, vendéglőt, a szolgák, sőt a hivatalnokok lakását is, de a pénznek nem volt nyoma sehol. A pénztáros egy vasuti szolgát vett gyanuba, ki egy a délelött, valamint a déli órákban gyakorta megfordult az iroda helyiségeiben; vallatásra fogták, de a vallatásnak nem lett semmi eredménye. Időközben éjszaka lett, de a kutatást azért folytatták tovább, az állomásfőnök és a tisztviselők legnagyobb buzgalommal segítettek a csendőroknak. Elfélig folyt a munka hiába. Éjfélt tájban végre a csendőrosvezető egy félreeső zugocskában rozszant asztalkát pillantott meg, melynek fiókos oldala a fal felé volt fordítva. Gyanuja támadt, mely nem is volt alaptalan: alig, hogy az asztal fiókját kihúzta s a benne heverő porlepet könyvek leveleit lapozgatni kezdte, a pénztáros és állomásfőnök örömeire megtalálta a 970 frtot egy esomóban. Hogyan került a 970 frt oda a fiókba, azt még nem tudni. Annyi bizonyos, hogy a pénztárból ellopták. Lehetséges már most, hogy a tolvaj maga rejtette oda, mindjárt a lopás után, számítva arra, hogy ott nem találják meg s ha a sikertelen nyomozásnak vége lesz, szépen magához veheti az összeget. Lehetséges azonban az is, hogy a tolvaj megjárd a gyors és erélyes vizsgálatról s látva, hogy másként nem menekül meg, oda esempesztte a fiókba az elloptott pénzt. Akárhogy is áll a dolog, annyi bizonyos, hogy a pénz megkerült s a feleli állomás pénztárai csakugyan rendben vannak. A gyanuba vett vasuti szolga ellen folyik a vizsgálat.

Vegyes hírek.

Esküvő. Május hó 26-án Szirmabessenyőn tartotta esküvőjét Szabon István m. kir. posta- és táviratiszt lipóczyi Lamos Etelka kisasszonnyal, néhai Lamos József mérnök kedves és művelt leányával. — Hosszau tartó boldogságot az uj párnak!

Meghívó. Losoncz ifjusága 1890. június 9-én, a losonczyi fűrdőben, Raec Rudi zenekarának közreműködése mellett zártkörű tavaszi táncmulatságot rendez. A rendezőség tagjai: Thaisz Lajos r. b. elnök, Szabados Viktor r. b. jegyző, Mauks Béla r. b. pénztáros, Bartholomaeidesz Gyula, Daniek Géza, Deutsch Károly, Dember József, Draskóczy József, Gálgóczy Antal, dr. Gömör Elek, dr. Geréb József, György Lajos, Gyuresák János, Hager Lajos, Honti Rezső, Horkovics Gyula, Jankura Jusztin, dr. Layer Antal, Laszly Pál, Lukács Ede, Makkay László, Melts Antal, Mohácsy Béla, Nehrer László, Okolicsányi Miklós, Pollacek László, Schönfeld Manó, Szakall István, ifj. Szakall Ferencz, legifj. Szakall Ferencz, Szilágyi Dezső, Tok Kálmán, Tóth Antal, Vass Árpád, Valentini János, Ungár Manó. 9 órakor este tűzijáték rendeztetik. Ünnepélyes általános bevonulás az erdei utak teljes kivilágítása mellett éjjel után. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság f. hó 12-ére halasztatik.

A görög nyelv oktatásának korlátozásáról szóló törvény végrehajtására már készülnek a közoktatásügyi minisztériumban. Az új rendszer már a jövő tanévben lép életbe, olyképen, hogy a gymnásium 5. osztályában, hol a görög nyelv tanítása kezdődik, csak azok fognak görögül tanulni, a kik akarnak. A 6—8. osztályok növendékei, mivel már megkezdtek, kötelesek be is fejezni a görög tanfolyamot s így az újítás a következő években fokozatosan lép életbe.

Allami méntelep Losoncban. A „Losonc és vidék”-ből olvassuk, hogy Losonc város lépéseket tett a debreczeni m. kir. állami méntelep Rimaszombatban levő IV. osztályának Rimaszombattól Losoncra áthelyeztetése végett. Ez az áthelyezés illetékes losonci egyének felvilágosítása szerint czélj szerint és szükségesnek mutatkozik. Ehhez sem kell megjegyzés.

Bőripari czikkek kiállítása Budapesten. 281. sz. — A budapesti kereskedelmi muzeum folyó évi augusztus hónap bőripari eszközökből és termékeiből vásárral egybekötött kiállítást rendez, mely speciális és vásárszerű jellegénél fogva a kiállítóknak a gyártmányaik könnyebb és jobb értékesítéséből eredhető anyagi haszonon kívül számos oly elsősegét biztosít, minőt más nagyobb keretű vagy kevésbé gyakorlati irányú kiállításoktól. Különösen az üzleti összeköttetések létesítése, illetve fejlesztése tekintetében rendszerint kevésbé várható. — A kiállítás tervezete és szabályzata a kamara hivatalos helyiségében megtekinthető. — Miskolcz, 1890. május 23. Radvány István, elnök. Bénisz Bertalan, h. titkár.

Értesítés. 274. sz. — A nm. m. kir. kereskedelmi miniszter ur közli alólírott kamarával, hogy a cs. és kir. hadügyminiszter ur, a cs. és kir. haditengerészet hajóinak építési czéljaira szolgáló vas- és acélnyag átvételére nézve egy szabályzatot állapított meg. — Mint-hogy hazánk vas-ipara azon helyzetben van, hogy a haditengerészet ezen szükségleti czikkeinél, mint versenyző fellépessen és azokból iparosaink hasznára szolgálhat, ha tudomásukra jutnának azon feltételek, melyek szerint a vasnak és acélnak a haditengerészet hajó építkezései számára való átvétele történik, intézkedés történt a felől, hogy az említett szabályzat a budapesti kereskedelmi muzeumnál szervezett tudakozó irodában elhelyeztessék, a hol azt az érdekeltek megtekinthetik. — Miskolcz, 1890. május 20-án. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara: Radvány István, elnök. Bénisz Bertalan, h. titkár.

CSARNOK.

Feled, 1890. máj. 26.

„Nem anyától lettél
Rózsafán termettél,
Piros pünkösdi napján
Hajnalba születél.”

Petőfi.

Emlékl Zelmának, a „Suhancz” szemé-lyesítőjének.

Nem szeretem bár e világot,
Színházba is csak ritkán járok,
De hogyha téged hallanálak,
Nem hallgatnám én a madárnak,
Fülmilének bájos dalát,
Csak ajkadnak édes szavát.

De hajh! mint a dalos pacsirta
Tovább száll, ha magát kisirta
A hullámzó vetés felett:
Te is dalolsz, és itt hagysz minket,
— Megszomorítva sziveinket —
Hagyva reánk egy bús telet!

Midőn adtad itt a „Suhancz”-ot
Úgy elbűvölt játékos hangod:
Hittem én is: suhancz vagyok...
De felettem tűnnek az évek,
Ha hiszem is magam legénynek:
Szomorkodom, és hallgatok!

Hervad a rózsá, melyet adtál
Nem éled föl többé a napnál,
Mindhiába éles tőtem:
De helyette egy másik nyílik,
A mely virít, virít a sűrűn
Itten belől a szivemen...
Csak az kár, hogy e sűrű virága
Már késő ősznek virágzása,
A mely gyümölcsöt nem terem...
De arról újra nem tehetek:
— A mint dalodban énekeled —
Ha „vakasi” vagy óh szerelem!
Ha bár vak is, de tisztán látok
Te benned egy kedves virágot:
Ha kebelemre tűzhetnélek:
Mily szép lenne itten az élet!...
De eszembe jut imé újra
Dalaitok legszomorubbja:
— A mely úgy búsit engemet —
Mely szól: „de csak úgy ha lehet”!...
De mikor — még is — „nem lehet”!..

Ninesen megtiltva a virágnak
Virítani egész világnak,
Mutatni színét, s illatát:
Te is virits! virulj sokaig
Dalolva járd be e hazát!
Addig járod te e világot,
Mig nem akad majd egy hü párod,
Ki téged igazán szeret...
Hisz szerethet téged, s imádat,
Légy részese a boldogságnak:
Drága Zelmá! Isten veled!..

I. L.

Szerkesztői üzenetek.

Balogvölgyi. A Balogvölgyről szóló ismertetésünkben sajtóhibából eszontt be a 8% magyar a 85-94% helyett; ez tehát a mi hibánk.

Pogány tó. Közlését egyhamar nem ígérhetjük. — sok kéziratot gyűjtöttünk össze s eddigi ígéretek egy időre lekötve tartanak.

Családol leánya. „...” Ön is csalódik ha azt hiszi, hogy versét kinyomtatjuk.

Filiosopter nro II. Mai számunkba későn érkezett, de a csinosan, bár tagadhatatlanul néhol esipősen írt ezikk nem fogja idejét mulni. — Az érintett bírálatra már felkértük lapunk egyik munkatársát.

Felelős szerkesztő: **Dr. Veres Samu.**

Kiadó-tulajdonos: **Dr. Bernát István.**

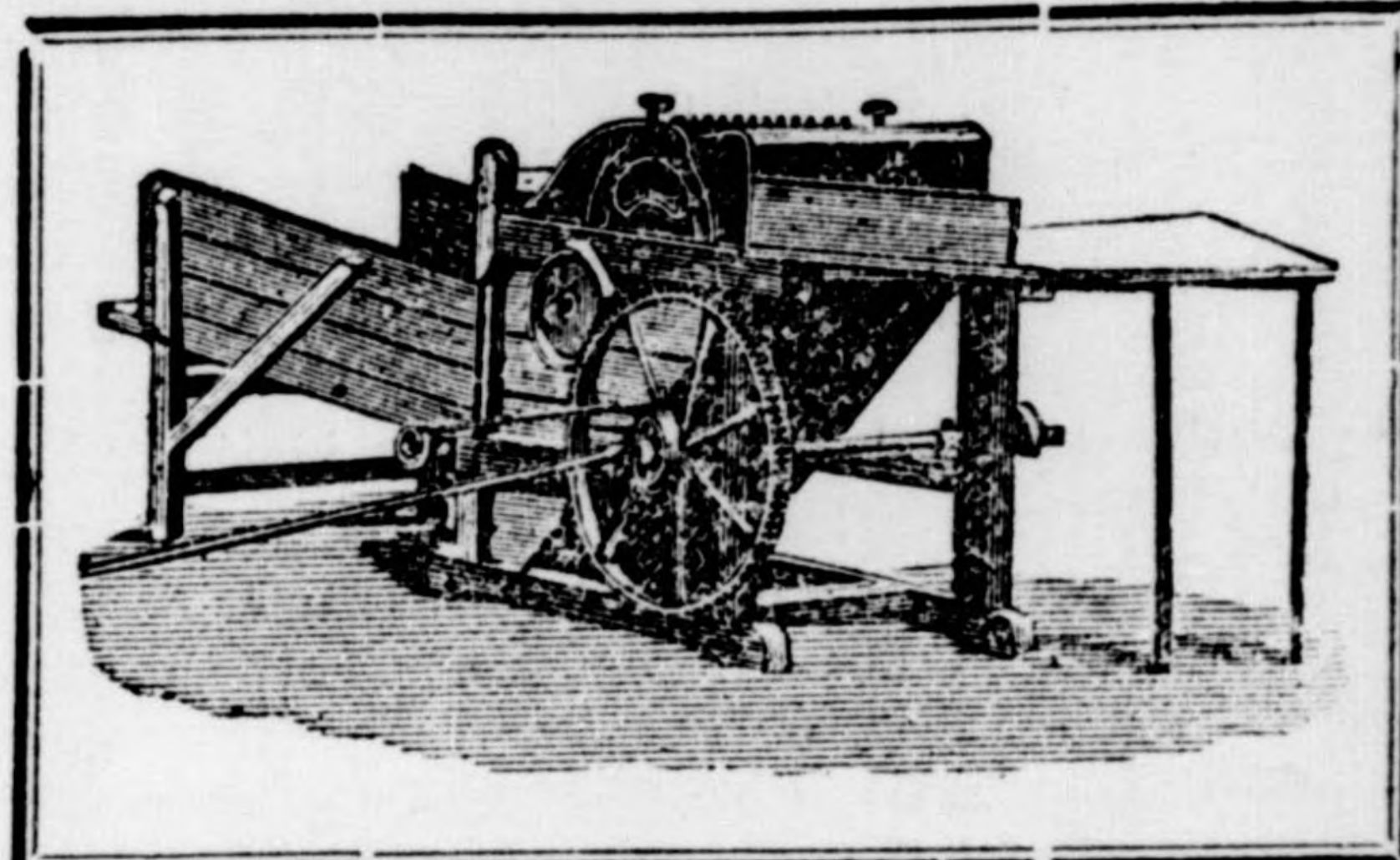
FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntője Kassán, eperjesi-ut 16. sz.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemeltartásával czélszerűen s gondosan gyártott jöhrnevtű gépeit a **közeledő nyári idényre**, nevezetesen: **Cseplőkészületeit** könnyű járással, járgány vagy gözmozdony általi hajtásra.

Kézi-cseplőgépeit, járgány-hajtásra is alkalmazva, szalmarázói készülékekkel vagy anélkül.

Backer- és magtár-rostait, továbbá mindenemű **szivattyukat, gőzgepeket és gőzkazánokat.** — **Szeszgyárberendezéseket**, m. péld. **Henze-főzők, kavaró-készülékek, maláta- és burgonyazúzókat** stb.

Gépgyárunk gyártmányainak **jelentékeny készletét tartjuk állandóan.** **Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődéknk gyártmányai árjegyzékét ingyen és bérmentve küldjük.**

2-6

Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság.

Teljesen befizetett 1 millió forint alaptőkével, elvállal:

jégbiztosításokat a legolcsóbb és legelőzékenyebb módon.

Hat évi biztosításnál **1 évben ingyen** biztosít. Nem esinal semmiféle nehezítő feltételeket, mint azon vegyes biztosító társulatok, melyek egyuttal a tűzbiztosítás megkötését is követelik.

Az előforduló károkat gyorsan és előzékenyen, becsülteti meg **saját közegei által.** Felvilágosításokkal készségesen szolgálnak:

az igazgatóság Budapesten, Gizella-tér 7., az Assicurazioni Generali házában, valamint a vidéken: összes **16- és alügynökségek,** melyek az **Assicurazioni Generali** ügynökségénél vannak.

ANDRIK SÁMUEL

kályhagyára

Tamásfalván (u. p. Rimaszombat).

Alólírott tisztelettel hozom a n. é. közönség becses tudomására, hogy Tamásfalván, saját házamban, mindenféle **alaku, színű és nagyságu,** saját készítésű és **köszennel is fűthető**

cserépkályha

nagy választékban, jutalmas áron folyvást kapható. — Megrendelést és javítást pontosan és gyorsan eszközölök.

Magamat a n. é. közönség jóindulatába ajánlva, maradtam tisztelettel

ANDRIK SÁMUEL, kályhás-mester.

Hirdetmény.

1592. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **m. kir. kinestár** végrehajtónak **Széles János** végrehajtást szenvedő elleni 45 frt 57 kr. illetékkövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Susány községben fekvő a susányi 56. sztkvben A I. 2—18 sorsz. a. 4. 8. urb. telek külsőségből Széles János négyhatod 4/6 rész jutalékára az árverést 1006 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi július hó 21-ik napján délelőtt, 10 óraker Susány községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 100 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1890. évi márcz. hó 15-ik napján. A Rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. **Hánrich** kir. tszéki bíró.

A csaknem huszezer kereskedésben árult és minden bogár ellen mint legjobbnak ismert szer a

ismét sokkal olcsóbb lett.

Az igazi üvegek ZACHERL J. nevével vannak ellátva és kaphatók 15 kr., 30 kr., 50 krért s egy frtért.

Ez a kiválasztott különlegesség a lakásban, konyhában és vendéglőben, butorban és ruhában, istállós állatainkon, üvegházi és kerti növényeken levő minden bogarat hathatós erővel és gyorsasággal pusztít. A mit papírosban árulnak az épen nem „Zacherl különlegesség.”

Kapható a következő czégekknél:

- Rimaszombatban:** Tibély S. A., Hamaliár Károly gyógyszerész, Dickmann Armin és Stech Kálmánál.
- Dobsinán:** Gömöri Sámuelnél. 6—12
- Jolsván:** Hoffman Miksánál.
- Losoncban:** Kierhner Danó, Kirner József, Szilágy Lajos, Zwidt J. V. és fia, Pokorny Lajos és Lutoeska Danónál.
- Nagy-Röczen:** Dedinszki J. és Nandrassy Gy.-nél.
- Nyustyan:** Groszberger Ignácznál.
- Pelsüczön:** Pártos Miksánál.
- Putnokon:** Fekete Nándor gyógyszerésznél.
- Rozsnyón:** Fábry Károly, dr. Pósch József gyógyszerész, Langhoffer F. és Suszter Józsefnél.
- Tiszolcson:** Böhm Józsefnél.
- Tornallyán:** Urszinyi S. gyógyszerésznél.

Hirdetmény.

1145. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Langhoffer Károly** végrehajtónak **Kovács Pál, András, János, Kissák György és Zsuzsanna** végrehajtást szenvedő elleni 176 frt 05 kr. tokekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Babaluska községben fekvő a babaluszkai 10. sztkvben A 1—15 sorsz. a. foglalt Kovács Pál, András és János nevében álló 1/4 urb. telekre, 9/a sz. házra és urb. erdő s legelő illetményre 573 frt a babaluszkai 11. sztkvben foglalt A. 1—15. sorsz. a. 1/4 urb. telekből, 9/a sz. házból és urb. erdő s legelő illetményből. A. 2. alatti Kovács András 1/4 rész jutalékára 160 frt és a babaluszkai 16. sztkvben foglalt A 1—17. sorsz. a. 1/2 urb. telekből, 21/a sz. házból és urb. erdő s legelő illetményből B. 1. 4. 5. alatti Kissák György és Zsuzsanna f. Uhljár Andrásné felerész jutalékára az árverést 481 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1890. évi június hó 30-ik napján délelőtt 10 óraker Babaluska községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis a babaluszkai 10. sztkvi birtokra 57 frt 30 kr., a babaluszkai 11. sztkvi birtokra 16 frt és a babaluszkai 16 sztkvi birtokra 48 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1890. évi február hó 25. A rimaszombati kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság. **Hánrich**, k. trvszéki bíró.